

Yeni İnsan Yayınevi
Eğitim Serisi

Marry Griffith

Marry Griffith kızlarını yetiştirirken edindiği tecrübelerle, evde eğitim ve okul dışında eğitim hakkında kitaplar yazan ve USA Fencing'de, olimpik sporlar için ulusal yönetimde on beş yıldan fazla gönüllü olarak çalışan yarı emekli yarı zamanlı bir yazardır. Şimdilerde güncel olaylara olan tepkisini yerel sivil ve siyasi faaliyetlerle ifade etmektedir.

Aynı zamanda bölgenin en eski laik evde eğitim organizasyonu olan Kaliforniya Evde Eğitim Derneği (HomeSchool Association of Kaliforniya - HSC) ile uzun zamanlar çalışmıştır. Derneğin yönetim kurulunda birkaç dönem görev yapmış ve iki ayda bir yayınlanan *Kaliforniya HomeSchooler Dergisi*'nin dört yıl boyunca editörlüğünü yapmıştır. Okul dışı eğitim, evde eğitimle yaşamayı öğrenme, ebeveyn panik atakları ve evde eğitim savunuculuğu gibi konular hakkında etkinliklerde ve konferanslarda sık sık konuşmacı olmuştur.

Duygu Kurat

İlk çocuğunun doğumuyla beraber alternatif eğitim üzerine yapmaya başladığı okumalar ve araştırmalar sırasında okulsuzluk yaklaşımıyla tanışıp okumalarına daha çok bu alanda devam etmiştir. Okulsuzluk hakkındaki Türkçe kaynakların az olmasından hareketle bu alanda gönüllü makale çevirileri yapmaya başlamıştır. Çevirdiği makalelerden Bin Nehir ve Okulsuzlar Okumayı Nasıl Öğrenir? Alternatif Eğitim Dergisi'nde yayımlanmıştır. Halen okulsuzluk, öz yönetimli öğrenme, çocuk önderliğinde öğrenme gibi alanlarda okumalar ve çeviriler yapmaktan büyük keyif almakta olup dört kişilik ailesiyle birlikte yaşamın içinde öğrenme yolculuğuna devam etmektedir.

Okulsuzluğun El Kitabı

Tüm Dünyayı
Çocuğunuzun Dersliđi Olarak Nasıl
Kullanabilirsiniz

Marry Griffith

Çeviren: Duygu Kurat

Yeni İnsan Yayınevi - 300

Eğitim Serisi - 55

Okulsuzluğun El Kitabı - Tüm Dünyayı Çocuğunuzun Dersliğı Olarak

Nasıl Kullanabilirsiniz

Marry Griffith

Orijinal adı: The Unschooling Handbook: How to Use the Whole World As Your Child's Classroom

Bu kitabın telifi Akçalı Ajans aracılığıyla alınmıştır.

Çeviren: Duygu Kurat

I. Baskı: İstanbul, Mayıs 2021

ISBN: 978-605-7764-84-3

Genel Yayın Yönetmeni: Aytaç Timur

Editör: Akif Pamuk

Son Okuma: Cahide Kayış

Dizgi: Hüseyin Varış

Kapak Tasarımı: Anushka Shenoy

Kapak Uyarlama: Duygu Tikveşli

Sertifika No: 12186

©Tohum Yayıncılık Turizm Reklam ve Sağlık Hizm. San. Tic. Ltd. Şti. 2021

İçerenköy Mah. Değirmenyolu Caddesi Kutay İş Merkezi B Blok No:18/6
Ataşehir/İstanbul

Tüm hakları saklıdır. Yayıncının yazılı izni olmaksızın, tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında, hiçbir yolla çoğaltılamaz.

www.yeniinsanyayinevi.com

yeniinsanyayinevi@gmail.com

newhumanpublisher@yahoo.com

[facebook/yeniinsanyayinevi](https://facebook.com/yeniinsanyayinevi)

[instagram/yeniinsanyayinevi](https://instagram.com/yeniinsanyayinevi)

twitter.com/yeniinsanyayinevi

Baskı: İmak Ofset Basım Yayın Tic San Ltd Şti.

Akçaburgaz Mah.137. Sok. No: 12, Esenyurt / İstanbul / Türkiye

Sertifika no : 45523

Okulsuzluğun El Kitabı

Tüm Dünyayı
Çocuğunuzun Dersliđi Olarak Nasıl
Kullanabilirsiniz

Marry Griffith

Çeviren: Duygu Kurat

YENİİNSAN

İÇİNDEKİLER

Önsöz	11
1. Bölüm: Okulsuzluk Nedir ve İmkân Dâhilinde Nasıl İşe Yarayabilir?	19
Okulsuzlukta Ev Ortamının Özellikleri	24
Deneyim ve Keşfe Olanak Sağlayan Bir Mekân	24
Yardımcı ve Model Olarak Yetişkinler	26
Çocuğun Öğreneceğine Dair Duyulan Güven	28
Okulsuzluk İçin Araştırma Desteği	34
“Çoklu Zekâ” ve Öğrenme Türleri	35
İçsel Motivasyon ve Özerklik	36
Okulsuzluk Nasıl Görünür?	39
2. Bölüm: Kaynaklar: İhtiyacınız Olanı Bulma	45
Kitaplar, Kitaplar ve Daha Fazla Kitaplar	47
Diğer Eğlenceli Malzemeler	53
İnsanlardan Öğrenmek	55
3. Bölüm: Televizyonlu Olmak ya da Olmamak ve Teknoloji Hakkında Diğer Sorular	59
Televizyon ve Video	60
Bilgisayarlar ve İnternet	67
4. Bölüm: Öğrendiklerini Nasıl Anlayabilirsiniz?	75
Kayıt Tutma	78
Hikaye Tarzında Günlükler	79
Konu/Program Takibi İçin Kareli Kılavuzlar	79
Portfolyo	81
Transkriptler	82
Paul’ün Transkripti	83
Sınav Yapmak	87
Bazı Örnekler	88
Okulsuzluk: Hafta Bir (kontrol)	93

5. Bölüm: Okuma ve Yazma	95
Okuma	97
Yazma	104
Edebi Sinerji	111
6. Bölüm: Matematik ve Problem Çözme	115
7. Bölüm: Bilim	129
Okulsuzluk: Hafta İki	143
8. Bölüm: Tarih	147
Kitaplar ve Filmler	150
Soy Bilim	152
Yaşayan Tarih	153
Seyahat	154
Her Şeyi Birleştirmek	155
9. Bölüm: Güzel Sanatlar	161
Malzemeler	168
Dersler	169
10. Bölüm: Çocuklar Büyüdükçe Yaşanılan	
Değişiklikler	173
Okula Gitme	178
Hayata Kendi Kendilerine Hazırlanma	181
Okulsuzluk: Hafta Üç	184
11. Bölüm: Uygulanabilir Fikirler	195
Yasal Gereklilikler	196
Para ve Zaman	197
Kardeşler	201
Manevi Destek Bulmak	204
12. Bölüm: Şüphe ve Zorlukların Üstesinden Gelme	207
Destek Grupları	212
Diğer Destek Seçenekleri	214
Özel Durumlar	217
13. Bölüm: Okulsuzluk Bulaşıcı mıdır?	221
Toplumsal Çıkarımlar	234
Katkıda Bulunanlar	245

TEŞEKKÜR

Evde eğitim yapan ailelerin diğer ailelerle tecrübelerini paylaşma isteğine her zaman hayran kalmış ve minnet duymuşumdur. Bu kitapta bana yardım eden okulsuzlar da bu zamana kadar çalışmış olduğum herhangi bir grup kadar istekli ve açık sözlüydü: Barbara Alward, Amy Bell, Terri Blessman, Cathy Koos Breazeal, Stefani Burk, Carol Burris, Lynda Burris, Jo Craddock, Laura Derrick, Sandra Dodd, Cindy Duckert, Carol Edson, Carolyn Ellis, Samantha Fener, Joyce Fetteroll, Emilie Fogle, Melissa Hatheway, Lillian Jones, Susan Johnson Knotts, Marianne Marshall, Patrick McLaughlin, Liane Peterson, Ruth Rohde, Cathy Russell, Andrea Shakal, Terry Stafford, Grace Sylvan, Joanne Turner, Kathy Wentz, Linda Wyatt, and Laura Young. Birçoğu anketime ayrıntılı cevaplar yazdı (benim hiçbir zaman tam anlamıyla cevaplamayı başaramadığım, göz korkutucu bir anket) ve birçoğu da öğrenmeye olan yaklaşımları hakkında ciddi bir şekilde düşünme fırsatı bulduğu için bana teşekkür bile etti. Onların tüm yazdıklarını okumak bu kitap üzerinde çalışmanın gerçek keyiflerinden biri oldu.

Katkıları daha az somut bir şekil almış olan -çoğu yeni fikirleri teşvik eden konuşmalar şeklinde- birçok evde eğitim yapan arkadaş ve meslektaşına da teşekkürü bir borç bilirim: Jill Boone, Diana Broughton, Karl Bunday, Micki and David Colfax, Barbara David, Pam Davis, Pat Farenga, Bill

and Nancy Greer, Helen and Mark Hegener, Diane Kallas, Lannis LeBaron, Donna Nichols White, Kim and Julie Stufelbeam, ve Anne Wasserman. Aynı şekilde, teşekkürlerim: Sacramento Evde Eğitim Kooperatifindeki 'paten günleri' çetesine; İnternetteki Evde Eğitim, Okulsuzluk ve Radikal Okulsuzluk listelerini oluşturan gürültülü, çoğu kez tartışmacı ama her zaman merak uyandıran kişilere ve konferans çalışmalarında destek olan yayınevindeki çalışanlara – Jamie Miller, Leslie Eschen ve Robin Lockwood- bir kez daha ham haldeki bir taslağın bitmiş bir kitaba dönüşme sürecinin benim için kolay geçmesini sağlayanlara teşekkür ederim.

Son olarak kızlarım, basitçe genel ilham kaynağı olmakla kalmayıp, bu proje süresince vazgeçilmez oldular. Kate dürüst bir biçimde programıma bağlı kalmamı sağladı. ("Anne, daha bugünün bin kelimesini yazmadın mı?) ve Christie dünyanın geri kalan kısmına da dikkatimi verdiğimden emin oldu. ("Anne, bugün yazmanın yanında başka bir şeyler yapmanın zamanı gelmedi mi sence?) Her ikisi de hayatı ilgi çekici bir hale sokmaya devam ettiler.

ÖNSÖZ

Popüler evde eğitim imajı genellikle mutfak masasının etrafında oturup itinayla; heceleme listelerine, çarpım tablolarına ve cümle şemalarına çalışan birkaç tane düzgünce giymiş, aşırı kibar ve disiplinli çocuktan oluşur. June Cleaver’a aşırı benzerlik taşıyan anne, ihtiyaç duyulduğu anda öğüt, yardım ve denetim sağlamak için atlamaya hazır bir biçimde arka planda gezinmektedir.

Belki şu “evde eğitim” kelimesinden ya da belki de çoğumuz konvansiyonel okullara giderek büyüdüğümüzden olacak ki biz ABD’liler, daha küçük çaplı da olsa, okula çok fazla benzemeyen, herhangi bir eğitim şeklini hayal etmede çok zorlandık. Ama on dokuzuncu yüzyılın sonuna kadar birçok ABD’li çocuk, eğitimlerinin büyük bir kısmını bugün modern devlet okullarında bulunanlardan ziyade ev okullularının kullandığı yöntemlere benzeyen bir şekilde aldı.

Yüzyılın sonuna kadar ülke çapında zorunlu eğitim yasasıyla sonuçlanan 1850’lerdeki “devlet okulu” hareketinin gelişine kadar okul, birçok aile için isteğe bağlıydı. Zorunlu eğitim çoğunlukla hayatın yavaşladığı ve çocukların nispeten tarımsal işlerden bağımsız olduğu kış aylarıyla sınırlıydı. Dahası, bir çocuk erkek olmadığı ve üniversite ya da papaz okuluna gitmesi planlanmadığı –ya da iyi bir aileden gelmediği– sürece çocuğun okul hayatı sadece üç ya da beş yıl sürüyordu. Bu; okuma, yazma ve aritmetikte iyi bir kav-

rayış elde etmelerine, tarih ve edebiyattaysa yüzeysel bilgi sahibi olmalarına yetecek kadar zamanı sağlıyordu. Çocukların yetkin yetişkinler olmak için ihtiyaç duydukları bilginin geri kalanı, büyük aile üyeleri veya yetişkinlerle birlikte çalışarak, günlük görevleri yaparak öğrenerek ve yaptıkları işlerin ailelerinin geçinmelerine önemli katkı sağladığını bilerek elde ediliyordu.

Devlet okullarının yaygın bir şekilde kurulması ve zorunlu devam yasasıyla birlikte; okulların, çocukların yirminci yüzyılda vatandaş olarak işlev görmeyi öğrenmeleri için gerekli olduğu inancı eşit bir biçimde yaygın hale geldi. Okullar, çocukların eğitimi için o kadar çok gerekli sayılıyordu ki okulların nasıl bir şekle gelmesi gerektiği ve öğretmeleri gereken içerik üzerine çok fazla tartışma varken; gerçekte görüldükleri kadar gerekli kurumlar olup olmadıkları hakkında neredeyse hiçbir tartışma yoktu. Eğitimlerini bir şekilde farklı yollarla elde eden birkaç çocuk, Margaret Mead ve Thomas Edison gibi dikkate değer örnekler, acaip istisnalar olarak görülüyordu.

Ama bu istisnalar bir şekilde var olmuştu. Bazı çocuklar var olan okullara devam etmelerinin pek mümkün olmadığı kadar uzak bölgelerde yaşıyordu. Diğer çocuklar –örneğin Edison– okulu tamamen katlanılamaz buluyor ya da öğrenme hakkında alışılmadık fikirlere sahip olan ailelerden geliyordu. Mead'ın alaylı bir şekilde söylediği sözü şuydu, "Büyükannem eğitim almamı istedi, bu yüzden beni okuldan aldı."

Bu alışılmamış öğrenciler, eğitimleri için çeşitli yollar takip etti. Bazılarının ailelerinin önemli gördüğü içerikleri onlara tanıtması için özel öğretmenleri oldu. Bazıları bolca ve istekli bir şekilde okuyarak öğrendi. Diğerleri ebeveynlerine işlerinde ya da seyahatlerinde eşlik etti; "dersleri" zaman geçirdikleri yolun sadece yan etkileriydi.

Eğitime olan alışılmamış yaklaşımlarına hangi şartlar önderlik etmiş olursa olsun, yine de bu bağımsız öğrenciler

izole durumdaydı. 1970'lere, eğitimci John Holt okul reformu süreciyle uyanışı sağlayıp evde eğitimi resmen savunmaya başladığı zamana kadar, Evde eğitim bir akım haline gelmedi. Holt, gerekli olduğuna inandığı çocuk-merkezli eğitim reformu türlerinin zorunlu bir okul ortamında gerçekleşmeyeceğine –doğrusu gerçekleşemeyeceğine– kanaat getirmişti. 1977'de, Holt çocuklarının okul dışında öğrenmelerine yardım etmek için fikir ve destek isteyen aileler için *Growing Without Schooling* (Okulsuz Büyümek) adında dört sayfalık bir haber bülteni yayınlamaya başladı. Holt'un fikirleri aynı yönde düşünen birçok ebeveynde bir çağrışıma yol açtı. Altı ay içinde, GWS (genel olarak bilindiği şekliyle) neredeyse beş yüz üyeye sahip oldu; birkaç yıl sonra Holt'un *The Phil Donahue Show*'a¹ (Phil Donahue Şov) çıkması daha fazla bilgi isteyen neredeyse on bin mektubun gelmesiyle sonuçlandı.

Holt ilk başta "okulsuzluk" kelimesini birinin çocuğunu okuldan alma işini tarif etmek için kullanmış olsa da bu kelime daha sonra "evde eğitim" kelimesiyle aynı anlama gelmeye başladı. Geçen yirmi yıl boyunca terimin anlamı değişti ve sınırlandı, böylelikle "okulsuzluk" günümüzde Holt'un savunduğu çocuk-merkezli öğrenmeye dayanan özel bir evde eğitim tarzını ima etmektedir.

1970'lerden beri evde eğitim akımı aşırı derecede büyüdü. Bazı kaynaklar Amerika'da 1.5 ila 2 milyon öğrencinin ev okullu olduğunu tahmin etmektedir. Evde eğitimi düzenleyen yasalar –ve böylelikle "ev okullu" kavramının resmi tanımları– eyaletten eyalete çokça değişkenlik gösterdiğinden, doğru tahminlere ulaşmak oldukça zordur. Evde eğitim tarzına göre akımı kategorilere ayırmak bile çok zordur, kendini okulsuz olarak tanımlayan ev okullu kişilerin sayılarının tahminleri de kime sorduğunuza göre değişkenlik göstermektedir. Söyleyebileceğimiz şey şudur ki okulsuzlar,

¹ *Phil Donahue tarafından 26 yıl boyunca yürütülen ABD televizyon talk show programı (ç.n.)*

akımın yüzde on ile on beşi arasında yer almaktadır.

Konvansiyonel olarak, daha standart bir programa uygun ve daha fazla ya da daha az resmi müfredat paketleri kullanan, eğitime karşı daha alışlagelmiş bir yaklaşıma sahip olan ev okullu kişiler okulsuzluğa kızma eğilimi içindedirler. En iyi ihtimalle okulsuzluğu sevecen bir ihmal olarak görmekte ve bazen de okulsuzları evde eğitimin adını karaladıklarına dair açıkça eleştirmektedirler.

Ama bu sabit gelenekçiler, aileleri için avantajlarının fazla olduğunu keşfettiklerinden ötürü, sık sık kendilerini daha az resmi olan yaklaşıma doğru hareket ederken bulurlar.

İlk olarak "evde okul" yapmayı denedim ama bir şeyin yapılması için çok fazla baskı yapmam gerekmesinden hoşlanmadım. Muhtemelen bir yıl ya da daha fazla bir süre bir plan takip etmeyi denedik ama daha sonra geçen yılın sonunda okulsuzluğa geçiş yaptık.

- Stefani, New Hampshire

Her zaman evde eğitim yapacağımızı biliyorduk ama en büyük çocuğumuz Susie beş yaşına bastığında işi gerçekten hızlandırdık. Yaklaşık iki hafta kadar bir süreyi benim temel bir ders planı hazırlamam için harcadık ve sonra ya onu tamamen bırakacaktık ya da her birimiz onu takip ederken perişan olacaktık. Bu yüzden bıraktım ve kızımın zaten her şeyi kendi kendine öğrenecek kadar akıllı olduğuna karar verdim. Bundan yaklaşık altı ay sonra da "okulsuzluk" diye bir kavram olduğunu keşfettim.

- Amy, Idaho

İlk sene çok endişeli ve kararsızdım bu yüzden kendi müfredatımı hazırladım ve onu sıkı sıkıya takip ettim. Bir sonraki yaz feci bir şekilde yanıp kül olmuşum ama aynı şeyi dördüncü sınıf için de yapmayı başarmıştım. Bundan sonra her şey tamamen başka bir şeye dönüşmeye başladı. Kızlara başarılı bir şekilde (ezberletmeden) çarpma ve bölme yapmayı öğretmiştim ve beni eleştirenlere yeteri kadar cevap vermiş olduğumu anladım. Aynı zamanda kızlar bazı şeylere karşı gerçekten direnmeye başlamışlardı dolayısıyla mutlu bir şekilde geri çekildim. Adet yerini bulsun diye birkaç tane ders kitabımız var ama

kendimi (ve çocukları da) önümüzdeki yılın çoğu işi için rahatlattım. Okul protokolünü çözmeye işi uzun bir süreç gerektirdi; her gelen yılla birlikte gölgesinden daha bağımsız hale geldiğimizi hissediyoruz, şu ana kadar, düşüncesi bile, bir uzaylı işi gibi görünüyor.

- Liane, Kaliforniya

Peki Okulsuzluk Tam Olarak Nedir?

Bu sorunun cevabı bu kitabın tümünün ne ile ilgili olduğudur. Okulsuzlar en azından bir konuda evde eğitim yapanlardan farklı değildir: Neyi niçin yaptığımız hakkında konuşmayı çok severiz; bu kitapta okuyacağınız onlarca kişi de bundan hariç değildir. Biz, bir çocuk yetiştirme tarzı, eğitime karşı bir yaklaşım, çocuklarımız için; çoğunlukla daha basit ve inanması daha kolay, gerçek olması daha iyi gibi gelen konvansiyonel okul öğretimine göre çok fazla avantaj sağlayan bir yaşam şekli bulduk. Kendimizi, okulsuzluğun bizim söylediğimizden daha karmaşık olmak zorunda olduğunu ve atladığımız bazı anahtar unsurlar olması gerektiğini iddia eden kuşkucularla sık sık yüzleşirken bulduk.

Ama okulsuzluğun özü şudur ki ortada sihirli bir formül ya da her bir çocuğun eğitim sorunu için kutu içinde gelen basit bir çözüm yoktur. Okulsuzluk, öğrenmeyi basitçe her bir çocuk ve ailenin özel ihtiyaçlarına uygun hale getirme yöntemidir. Hiçbir iki okulsuz aile aynı yolu takip etmez ya da aynı okulsuz aile içindeki hiçbir iki çocuk tamamen aynı yönde gitme ihtimalindedir.

Bu yüzden size çocuğunuzun bir dâhiye dönüşmesini garanti eden ya da seçtiği Ivy League Koleji'ne² girmesini sağlayacak, uygulaması kolay bir örnek plan vermeyeceğiz. Yapacağımız şey çocuklarımızın öğrenme sürecine nasıl yaklaştığımızı ve bizim için neyin işe yarayıp neyin yaramadığını söylemektir. Ailenizin aradığı tüm cevapları verecek herhangi bir gizemli müfredatımız ya da sihirli tekniğimiz yok. İnsanların nasıl öğrendiği ve onlara bu konuda nasıl

² ABD'deki en çok tercih edilen sekiz üniversiteye verilen ad.(ç.n.)

yardımcı olunabileceği hakkında tecrübemiz ve çok sayıda fikrimiz var.

İlk dört bölüm okulsuzluk hakkında bir genel bakış sağlıyor. Birinci bölüm okulsuzluğu nasıl tanımladığımızı ve çocuklarımızı ve öğrenmeyi nasıl gördüğümüzü anlatıyor ve eğitime yönelik, bir okulsuzluk yaklaşımı için araştırma desteğini göz önüne alıyor. İkinci bölüm öğrendiğimiz materyallerden –konvansiyonel müfredat materyallerinden, oyuncaklar ve oyunlara, arkadaşlar ve tanıdıklardan, tamamen alışılmadık öğrenme kaynaklarına kadar her şeyden– oluşuyor. Üçüncü bölümde, öğrenme ve teknolojiyi –televizyonun, videoların ve bilgisayarların- çocuklarımızla öğrenmemiz üzerindeki faydalarını ve onların değeri hakkındaki bazı tartışmaları– gözden geçiriyor. Dördüncü bölümde bütün bir süreci (çocuklarımızın öğrendiğini nasıl söyleyebiliriz?) nasıl değerlendirebileceğimiz ve nasıl belgelendirebileceğimiz hakkında konuşuyor.

Sonraki beş bölüm temel konu alanlarında öğrenmeye yönelik –okuma ve yazma; matematik, mantık ve problem çözme; fen bilimleri; tarih ve sosyal bilimler; güzel sanatlar ve sahne sanatları– okulsuzluk yaklaşımı örnekleri ortaya koymaktadır. Bu konu alanlarının dağıtımının biraz gelişmiş güzel olduğunu, çocuklarımızın takip etmiş olduğu birçok konu ve aktivitenin kolaylıkla iki veya üç alanda aynı anda yer aldığını fark edeceksiniz. Yine de bu bölümlerin, okulsuzluk süreci hakkında, size bir fikir vermeye başlaması gerekir.

Son dört bölüm okulsuzluğun içerdiği bazı daha geniş meseleleri gözden geçirmektedir. Onuncu bölüm çocuklarımız büyüdükçe ve daha çok bağımsızlaştıkça okulsuzluk sürecinde ortaya çıkan tipik değişikliklere değinmektedir ve aile-temelli öğrenmenin ötesindeki geleceği değerlendirmektedir. On birinci bölüm yasalar, kardeşler, zaman yönetimi ve para konusunda uygulanabilir fikirler öne sürmektedir. On ikinci bölüm öğrenmeye yönelik, okulsuzluk

yaklaşımı için yardım ve destek bulmanın bazı yollarını gözden geçirmektedir. Son olarak, on üçüncü bölüm okulsuzluk yaklaşımının bazı toplumsal çıkarımlarını değerlendirmektedir: Aile hayatını nasıl etkiler? Uzun vadeli sonuçları nelerdir? Konvansiyonel eğitimciler okulsuzlardan herhangi bir şey öğrenebilir mi?

Bu kitabın sonuna ulaştığınızda, aklınızda birçok sorunun oluşmasını ve aileniz için işe yarayacak cevapları bulmaya başlamak adına ilginizi uyandırmayı umuyoruz. Sonunda daha konvansiyonel bir eğitim yaklaşımı tercih etmeniz de bizim tecrübemizin size; öğrenme, çocuklarınız ve çocuklarınıza dünyalarını keşfederken yardımcı olma hakkında yeni yollar düşündürmesini umuyoruz.

OKULSUZLUK NEDİR VE İMKÂN DÂHİLİNDE NASIL İŞE YARAYABİLİR?

Bir masaya oturmuş ve geometri problemleri üzerinde çalışan, her ikisi de on beş yaşında iki öğrenci hayal edin. Her ikisi de kağıt ve kurşun kalem, belki de cetvel ve pergel ve aynı ders kitabını kullanıyor. Dışarıdan ikisi de bir diğeriyle tam olarak aynı şeyi yapıyormuş gibi görünüyor. Ama bir tanesi okulsuz, diğeri ise konvansiyonel olarak eğitim alan biri.

Fark nedir? Bu farkı anlamak için bu çocukların hayatlarının geri kalanına, zamanlarının çoğunluğunu nasıl geçirdiklerine, neden geometri çalıştıklarına ve hemen sonra neyi neden yapacaklarına bakmamız gerekir.

Okul öğrencimizi –adı Cynthia olsun– anlamak oldukça kolaydır çünkü ergenliğimizde çoğumuz kabaca aynı süreçten geçtik. Cynthia bir devlet lisesine gitmektedir ve geometri geçen sene kayıt olduğu derslerden biridir. Gitmeyi düşündüğü birçok üniversite, lisede en az iki ve tercihen üç ya da dört yıl matematik görmüş olmasını istemektedir. Üzerinde çalıştığı şu problemler bu sabah öğretmeni tarafından verildi ve geometriyi sevmesine, açılar ve çizgilerle uğraşarak kolaylıkla birkaç saat daha geçirebilecek olması-